

MEMÒRIA HISTÒRICA

nes. L'haurà de sostenir una plataforma que no serà en cap cas de formigó i després, com constaten les mateixes fonts, caldrà tornar la platja fluvial al seu estat anterior, davant les especulacions d'alguns mitjans estatals de signe conservador que han volgut assenyalar els "riscos mediambientals" de l'actuació.

La nova consellera de Justícia, Lourdes Ciuró, va assenyalar que tot i que la seua antecessora en el càrrec va assenyalar la data simbòlica i icònica del 18 de juliol -data de l'alçament franquista del 1936-, si els treballs tècnics previs ho permetien, la retirada podria començar abans del previst. En veure que Justícia accelerava, Corembe va demanar al jutjat mesures cautelarríssimes. És a dir, aturar qualsevol actuació fins que no acabe de decidir sobre les mesures cautelars sol·licitades anteriorment.

El Col·lectiu per la Reinterpretació del Monument a la Batalla de l'Ebre

(Corembe) ha lliurat l'última batalla per a salvar el monument amb arguments "memorialístics" i com a reivindicació del resultat de la consulta ciutadana del 2016 a favor de la reinterpretació.

"Si comences obres, això és ja irrecuperable. O si el jutjat és garan-

tista, fins que no hi haja una resolució definitiva, s'atura tot", interpreta el portaveu de l'entitat Joan Otero, en declaracions recollides per l'Agència Catalana de Notícies. La resolució judicial va ser adoptada i es va començar a notificar el mateix dilluns. L'Ajuntament de Tortosa la va rebre di-

mares a primera hora. Ara, totes les parts disposen d'un termini de cinc dies per a presentar-hi alegacions. La decisió sobre les mesures cautelars s'hauria de prendre en els propers dies.

La consellera de Justícia, Lourdes Ciuró, creu que la paralització judicial mentre no es resolguen les cautelars tampoc alterarà els plans del seu Departament. **"Vull pensar que d'aquí al 18 de juliol es pot desencallar i que per part de la jutgessa no hi haurà dubte a donar llum verda per atreure'l perquè és un monument feixista que honora una banda, els que van guanyar la guerra, i d'acord amb el que s'havia dit s'hauria de retirar de l'Ebre"**, ha assegurat Ciuró en declaracions a Ser Catalunya.

La Comissió per la Retirada dels símbols franquistes de Tortosa espera "una resposta ferma [en les alegacions] des de la Conselleria de Justícia i de l'Ajuntament de Tortosa", ate-

nant que "la retirada del monument franquista es du a terme d'acord amb l'aplicació de la Llei de la memòria històrica del 2007", ha recordat l'entitat a través d'un comunicat.

L'alcalde de Tortosa, Meritxell Roigé, que havia demanat més informació i transparència al Departament de Justícia perquè la ciutat pugui disposar d'elements del monument **"per a explicar la història"** i havia reiterat la petició a la Generalitat i a l'Estat que s'aprofite la pilastra per a fer-hi una passarella de vianants, va valorar també este dijous la paralització judicial dels treballs previs: **"La llicència d'obres és un acte reglat, que no podíem decidir no atorgar si es complien els requisits i que nosaltres no executem, per la qual cosa la mesura de la paralització està adreçada al Departament de Justícia"**, va limitar-se a constatar Roigé, que situa l'Ajuntament **"a compte del que determine el jutjat"**. ■

ENTREVISTA A

Albert Curto director de l'Arxiu Històric del Baix Ebre. Contrari a la retirada

"La ciutat ha de ser un llibre obert de la seua pròpia història. Hi haurà un buit que serà el franquisme?"

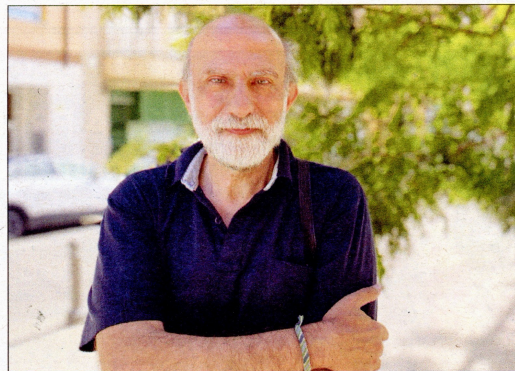
Tortosa Ò.M.J.

Pregunta: Parlem d'història o de política?

Resposta: Certament és un problema que la ideologia i la política s'hagen posat pel mig. El debat ve viciat perquè s'entra als sentiments. Des del punt de vista històric, la meua visió personal és que les ciutats han de ser un llibre obert de la seua pròpia història. No em val que les coses estiguen recollides artificialment al museu. Pedagògicament, a Tortosa podem ensenyar als xiquets elements des de la ciutat romana fins a l'actualitat, passant per totes les èpoques. Hi haurà un buit que serà el franquisme? La suma de tot plegat ens dona una visió del que hem estat, ens agrada o no.

P: El franquisme no ens agrada, a la gran majoria.

R: Cada generació no pot adequar les coses al seu arbitri. No crec que tinguem tanta potestat per a disposar del nostre llegat. Allò que avui podem considerar insofrible, potser d'aquí a 30 anys es veu amb una perspectiva diferent. Jo hauria entès

que el monument s'hagués retirat als anys 80. Jo mateix ho hagués demanat.

P: I per què ara no?

R: Aleshores el context era el de la transició, el d'un canvi. Però el 2021, el que hi ha hagut és una voluntat rígida de ressuscitar el tema, ja que moltes generacions veuen el monument sense fred ni calor.

P: Perquè no s'ha fet pedagogia.

R: No s'ha fet, malauradament. El problema ara és que serà difícil fer-

ne sense el monument. Encara seria congruent fer la retirada un cop fet un projecte museístic, però no a l'inrevés. De tota manera, la potencialitat pedagògica dels elements urbans és molt més forta que la dels museístics.

P: Per què?

R: No es tracta de fer un homeatge, sinó de considerar-ho un element omnipresent per a recordar el que va ser la sublevació franquista contra un règim legalment consti-

tuit i tots els valors negatius que li vulguem atribuir. Jo hagués posat allà per començar un panell explicatiu. Si no, potser el franquisme es quedarà només a l'últim capítol del llibre d'història on ningú arriba.

P: Però ningú fins ara ha posat realment sobre la taula mantenir-lo per fer-ne pedagogia. Tenia sentit mantenir el monument com està ara?

R: No. Ha faltat el debat. No es podia no fer res. El monument estava abandonat per tothom i de forma recurrent partits aleshores minoritaris en feien referència, però el partit que avui és l'abanderat de no sé quantes coses, que era Convergència, ho aturava tot.

P: I ara què?

R: Ens hem trobat una actuació datada i beneïda. Hi ha molts aspectes de la ciutat que haurien de ser objectes de debat, però aquí anem de qualsevol manera. No hi ha planificació. És la marca d'esta ciutat, en tots els àmbits, i això no n'ha estat una excepció. Forma part de la deixadesa contínua d'esta ciutat, com amb les muralles o amb altres peces oblidades. Difícilment Tortosa torna-

rà a tenir un monument d'estes magnituds. Un cop el tens, es tracta de saber-ho gestionar.

P: No creu que hi ha gent que es pot sentir ofesa per la permanència d'un monument fet contra els perdedors de la guerra, com sosté la placa de la pilastra?

R: Si és un problema de missatge, traiem el missatge. Estadísticament, els que es poden arribar a sentir-se incomodats amb coneixement de causa són una minoria. Sospesem-ho. Si fóssim una societat madura, podríem acceptar el nostre passat tranquil·lament.

P: Vostè no és una persona conservadora.

R: Un monument és inert, i a més a més en este cas té un valor artístic perquè el va fer un artista d'abast internacional. En canvi, hi ha trets, costums, maneres de fer i relacionar-nos caciquals a Tortosa que són hereves del franquisme, i d'això no se'n diu res. El que hem de canviar és l'essència de les coses. Ens estarem carregant un element patrimonial a canvi de res, perquè no hi haurà ni museu ni passarella.

P: No creu que els defensors d'este model de relacions que vostè denuncia són tots partidaris de mantenir el monument?

R: Això no ho negaré. Pots trobar fins i tot nostàlgics. Però tampoc a l'altre costat veig a tothom donant arguments raonats. ■